

تغییر بآخره

تغییر بآخره، از اصطلاحات بکار رفته در علم حدیث بوده و از الفاظ مذکور [راوی](#) به حساب می‌آید.

فهرست مندرجات

- [۱ - توضیح اصطلاح](#)
- [۲ - راه شناخت روایت](#)
- [۳ - پانویس](#)
- [۴ - منبع](#)

توضیح اصطلاح

از جمله الفاظ مذکور واژه "تغییر بآخره" است این واژه در کلمات دانشمندان علوم حدیث در مورد افرادی به کار رفته است که دچار اختلاط شده‌اند یعنی [سهو](#) و [نسیان](#) بر آنان عارض شده در نقل حدیث اسانید را جابه‌جا نقل می‌کنند یا این که تغییر عقیده و مذهب داده [شیعه اثنا عشری](#) بوده [فتحی](#) شده‌اند و یا [تقه](#) بوده فاسق شده‌اند. دانشمندان در مورد روایت [تقهای](#) که دچار اختلاط شده بیان داشته‌اند: روایت قبل از اختلاط آن شخص پذیرفته است ولی روایت بعد از اختلاط و روایاتی که معلوم نیست که قبل از اختلاط یا بعد از اختلاط بوده پذیرفته نیست.

[۱] مرکز المصطفی، العقاید الاسلامیه، ج ۴، ص ۲۷۷.

راه شناخت روایت

در مورد شناخت روایت قبل از اختلاط راوی گفته‌اند از دو راه ثابت می‌شود:

۱ - تاریخ؛
ب - قول راوی در نقل از شخص متصف به اختلاط: "حدثنی قبل اختلاطه". یعنی روایتی که من از ایشان نقل می‌کنم قبل از اختلاط وی بوده است و "تغییر بآخره" یعنی تغییر وضعیت راوی که از وی نقل می‌کنم در این اواخر بوده وضعیت ایشان قبل از این خوب بوده در مورد [وهیب بن خالد بن عجلان باهلی ابوبکر البصری](#) آورده‌اند: "تقه ثبت، لکنه تغیر بآخره".

[۱] شهیدثانی، زین الدین، الرعاية فی علم الدرایه، ص ۲۱۱-۲۱۲.

[۲] شوشتری، نورالله، احقاق الحق، ج ۳۳، ص ۵۸۴.

در مورد تقه بودن [ابو نعمان](#) و غیر صحیح بودن تضعیف وی به دلیل اختلاط و عدم تاثیر اختلاط در تقه بودن وی بیان شده است: قال الدار قطنی: "تغییر بآخره" ما ظهر له بعد الاختلاط حدیث منکر و هو تقه.

[۳] مرکز المصطفی، العقاید الاسلامیه، ج ۴، ص ۲۷۷.

[۴] عادل، نادرعلی، علوم حدیث و اصطلاحات آن، ص ۱۰۷.

[۵] بهبودی، محمدباقر، معرفة الحدیث، ص ۷۶.

[۶] امامقانی، عبدالله، مقیاس الهدایه، ج ۲، ص ۲۹۸.

پانویس

۱. ↑ مرکز المصطفی، العقاید الاسلامیه، ج ۴، ص ۲۷۷.

۲. ↑ شهیدثانی، زین الدین، الرعاية فی علم الدرایه، ص ۲۱۱-۲۱۲.

۳. ↑ شوشتری، نورالله، احقاق الحق، ج ۳۳، ص ۵۸۴.

۴. ↑ [مركز المصطفى، العقائد الإسلامية، ج ۴، ص ۲۷۷](#).
۵. ↑ [عادل، نادر علی، علوم حدیث و اصطلاحات، ص ۱۰۷](#).
۶. ↑ [بهبودی، محمدباقر، معرفة الحديث، ص ۷۶](#).
۷. ↑ [مامقانی، عبدالله، مقبل الہدایہ، ج ۲، ص ۲۹۸](#).

منبع

[بایگاہ مدیریت اطلاعات علوم اسلامی، برگرفته از مقاله «تغییر بلخر»، تاریخ بازیابی ۱۳۹۶/۵/۳۱.](#)

رده‌های این صفحه: [اصطلاحات حدیثی](#) | [الفاظ نم‌راوی](#)